

Hyvinvointialueen yhdyspinnat

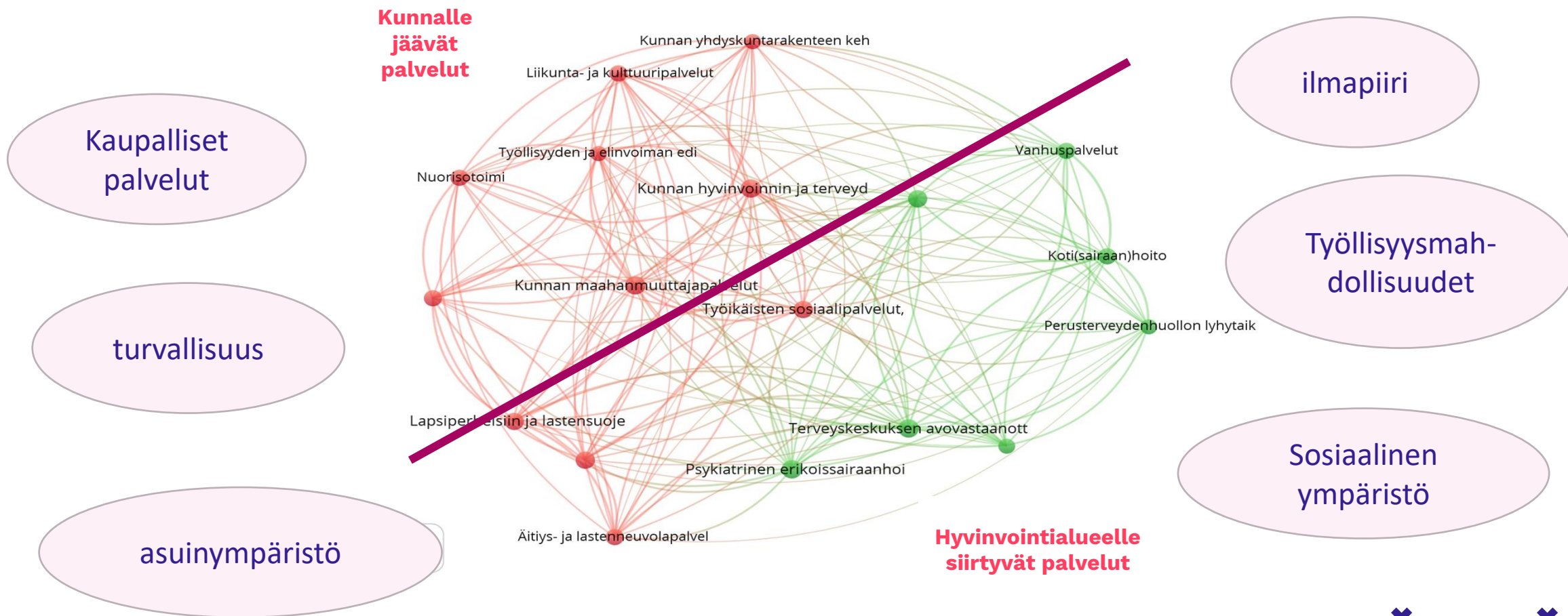
Hanna Helaste

Jämsän kaupunginjohtaja

Keski-Suomen hyvinvointialueen yhdyspintajaosto

JÄMSÄ

Hyvinvointialueiden laajat yhteistyötarpeet

Määritteleviä tekijöitä

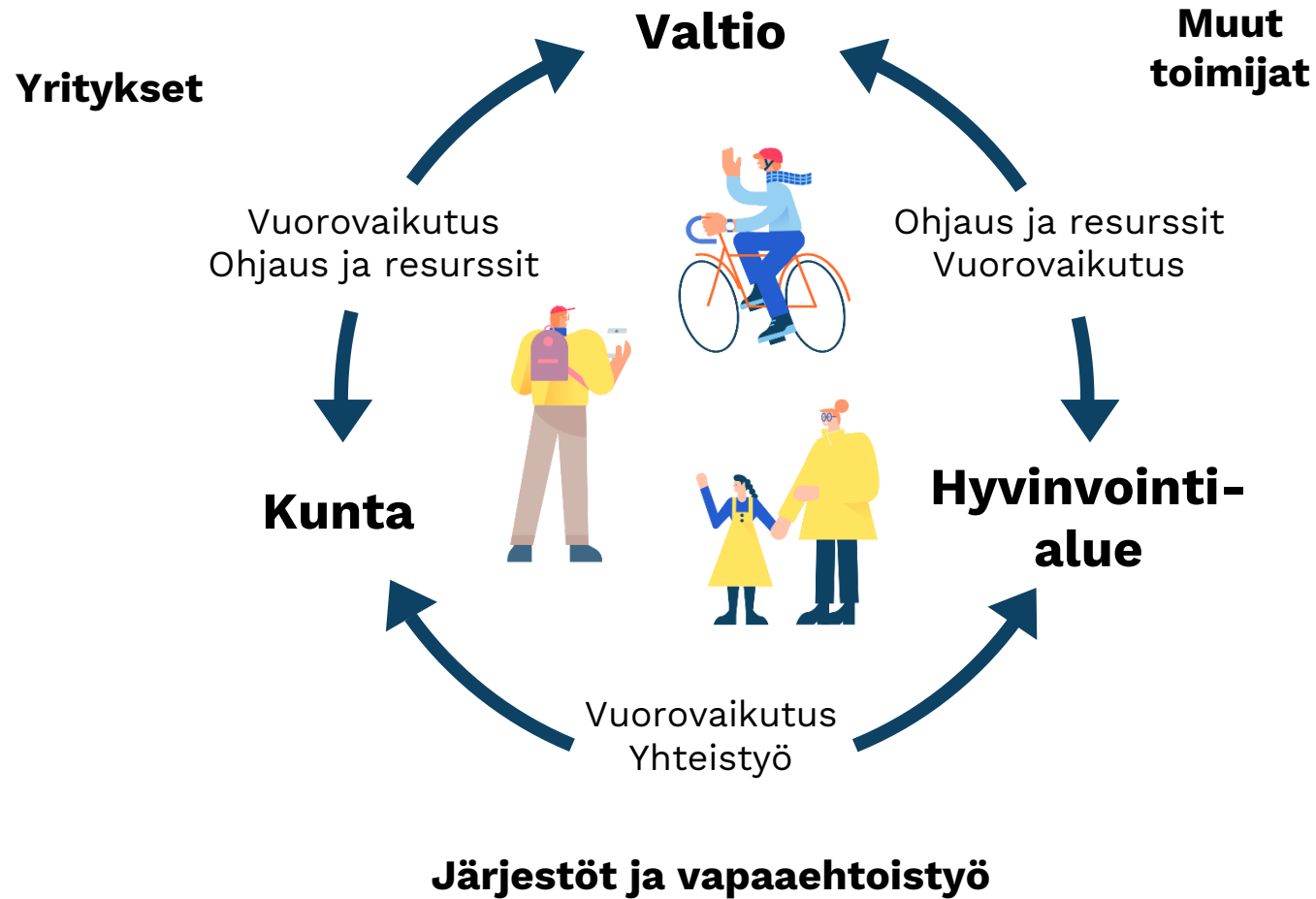
- ❑ Yhteiset asukkaat ja yhteiset asiakkaat
- ❑ Kunta ja hyvinvointialue tasavertaisia juridisia toimijoita
- ❑ Jaettuja tehtäviä
- ❑ Palvelupolkujen vahva toiminnallinen yhteys
- ❑ Yhteensovittamisvelvoite
- ❑ Neuvottelumenettely

Lainsäädännön reunaehdot

- Toimivalta ja tehtävät pääosin erillisiä ja toisensa poissulkevia
- Neuvoteltava vähintään valtuustokausittain tehtävien hoitamiseen liittyvästä yhteistyöstä – lainsäädäntö mahdollistaa alueellisten erityispiirteiden huomioimisen
- Alueet ratkaisevat toimintamallit ja –rakenteet
- Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen yhteensovittamisvelvoite kunnan palvelujen kanssa ja muiden toimijoiden kanssa
- Kehittämiseen, varautumiseen, valtionohjaukseen ja erillislakeihin perustuvat yhteistyövelvoitteet

Toimijat ja tavoitteet

Verkostojohtamisen rakennuspalikat

SITOUTUMINEN

- Yhteinen tietopohja
- Osallisuus päätöksentekoon
  - Yhteiset tavoitteet
- Onnistumisen mahdollisuuden antaminen muutokselle!

LUOTTAMUS

- Vuorovaikutus
- Pienin yhdistävä tekijä!
- Yhteinen ymmärrys toimenpiteistä tavoitteiden saavuttamiseksi
- Kokonaisvastuu osaoptimoinnin sijaan
- Rakenteet ja toimintamallit

TUNTEMINEN

- Tutut toimijat
- Toimijoiden odotusten ja tavoitteiden tunteminen
- Vahvuuksien ja kipupisteiden tunnistaminen
- Intressiristiriitojen tunnistaminen

Yhteistyön johtamisjärjestelmän rakenneosat

Lainsäädännön puitteet ja reunaehdot

Lainsäädäntö määrittää tehtävät ja ohjaa yhteistyön toteuttamista.

Lainsäädäntö jättää kuitenkin väljyyttä sopia yhteistyötavat ja -rakenteet kunkin alueen erityispiirteet huomioon ottaen.

Yhteinen tilannekuva ja tietopohja

Yhteisiä asukkaita ja palvelutarpeita koskevan tilannekuvan ylläpidon tulisi olla jatkuvaa.

Hyvinvointikertomukset ja -suunnitelmat ja näiden liittyvä yhteistyö muodostavaa tilannekuvan pohjan

Yhteiset tavoitteet ja niiden seuranta

Yhteistyötä ohjaamaan tarvitaan yhteisiä tavoitteita. Tavoitteiden tulee olla realistisia, konkreettisia ja mitattavia.

Tavoitteet ja niiden seuranta tulee dokumentoida.

Määritelty työnjako ja vastuut

Toimijoiden roolit, työnjako ja vastuut tulee tunnistaa ja kuvata.

Jokaiselle yhteistyön osa-alueelle tulee nimetä vastuutahot hyvinvointialueen ja kuntien osalta.

Sovitut yhteistyön toimintamallit

Yhteistyö edellyttää myös yhdessä sovittuja pelisääntöjä. Mm. miten tavoitteista ja työnjaosta sovitaan ja miten näitä tarvittaessa muutetaan, miten tietoa osapuolten välillä jaetaan, miten epäkohtia ja ristiriitoja ratkotaan

Yhteistyön foorumit ja areenat

Onnistunut yhteistyö edellyttää poliittisen-, virka- ja toimialajohdon säännöllisiä kohtaamisia. Tämän mahdollistavia rakenteita tarvitaan eri tasoilla.

Yhteistyön foorumit ja areenat voivat olla pysyviä tai tilapäisiä

Yhdessä kaikilla tasoilla

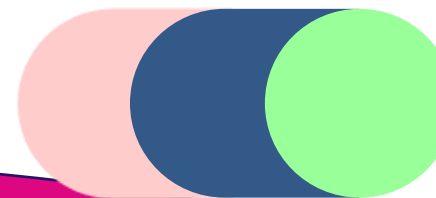
- Poliittisen päätöksenteon taso
- Johdon taso – yhteistyöryhmät
- Asiantuntijataso – yhteistyöverkostot
- Asiakkaan taso – sujuvat palvelut

Keski-Suomi

Keskeiset yhdyspinnat Keski-Suomessa

KESKI-
SUOMEN
HYVINVOINTI-
ALUE 2023

Yhteinen johtaminen ja kehittäminen

SiSote-
yhteistyö
Oppilashuolto
Perhekeskus

Työllisyys ja
elinvoima
Maahanmuutto ja
kotouttaminen

Maankäyttö
ja kaavoitus
Palveluverkko
Saavutettavuus

Asumisen
yhteistyö

Järjestö-
yhteistyö

Tukipalvelut
yhteistyö

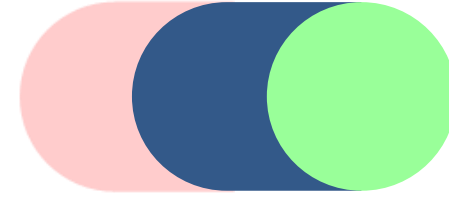
Viranomais-
yhteistyö
Varautuminen
valmius
pelastustoimi

*Tulevai-
suuden
kunta*

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Elintapaohjaus, ehkäisevä päihdetyö, lähisuhdeväkivallan ehkäisy, TKIO
Liikunta, kulttuuri, nuoriso, vapaa-aika, ennaltaehkäisevät palvelut

Alueellinen yhteistyö

KESKI-SUOMEN
HYVINVOINTI-
ALUE 2023

Yhteistyön

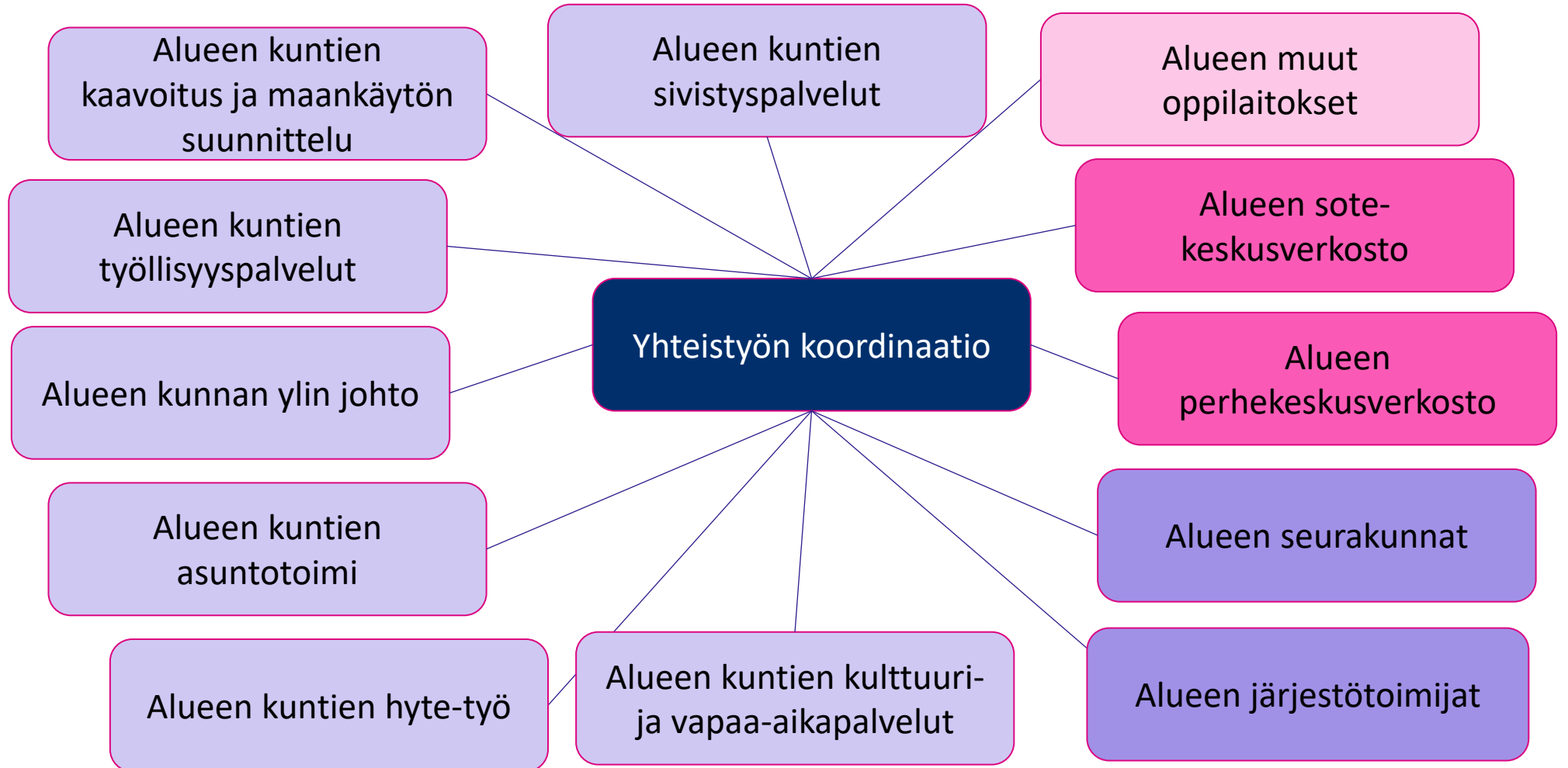
koordinaatiovastuu

jaetaan

alueellisesti

toiminnallisiin

kokonaisuuksiin.

Yhteistyön rakenteet - johtaminen

-

Operatiivisen johdon
yhteistyöryhmät
Teemakohtaisia, tiheys tarpeen
mukaan

Kuntajohtajakokoukset
Hyvä johtoryhmä, kuntien yhdyspintojen johtajat:
operatiivisen johtamisen yhteistyön varmistaminen

Kuntakokous
Virkajohto, puheenjohtajat: strategisen yhteistyön johtaminen,
Yhteistyön rakenteiden ja toimintatapojen johtaminen

Hyvinvointialueen ja kuntien valtuustot
Yhteinen tilannekuva, strategisen yhteistyön asiat, luottamuksen rakentaminen
Alkuvaiheen informaatioluonteiset tilaisuudet

Strategiatyön pohjalta nousevat tavoitteet, arvot ja visio

Yhteistyösopimus –
kuntien ja
hyvinvointialueen
välinen sopimus
yhteistyön rakenteista,
toimintamalleista
ja työnjaosta

Esimerkkejä yhdyspinnoista

Asumisen yhteistyö

Lähtökohdat:

- Keski-Suomessa on vuonna 2030 11000 yli 75-vuotiasta enemmän kuin nyt
- Useilla kunnilla ei ole kattavaa tietopohjaa alueen asuinolosuhteista
- Kotona asumisen ensisijaisuus

Asumisen yhteistyö

Keskeisiä tavoitteita asumisen kannalta ovat

- Ennaltaehkäisevät ja toimintakykyä lisäävät toimet
- Asumisen ja asuinympäristöjen ikäystävällisyys
- Ikäteknologian kehittäminen

Yhteistyötä tarvitaan

- Alueellisen asumisen strategian luomisessa
- Asuinalueiden suunnittelussa
- Asuntokannan ja asuinympäristön kehittämisessä
- Vuokra-asuntojen järjestämisessä
- Yhteinen suunnittelu soveltuvien asuntojen järjestämisestä
- Erityisryhmien ARA-asuntotuotannon suunnittelussa
- Maakunnan strategiatyössä
- Tarvelähtöisen palveluverkon suunnittelussa
- Yhtenäisen tietopohjan varmistamiseksi tiedolla johtamista varten

Asumisen yhteistyön rakenteet

Poliittisen tason yhteistyö:
Palvelustrategia
Asumisen /erityisasumisen
strategia

Maakunnallinen
yhteistyöryhmä
(sis. maankäyttö)
Johto, kaavoitus, tilapalvelut,
palveluiden järjestäminen,
vuokratalojen ja
asuntotoimen edustus
Ennakointi, suunnitelmat,
tilakehittäminen

Nykyisen asuntokannan
kehittäminen:
Alueellinen tietopohja –
paikalliset toimenpiteet;
Asuntotoimen,
vuokrataloyhtiön ja
sotokeskuksen yhteistyö

Alueellinen yhteistyö,
operatiivisen yhteistyön
johtaminen

Yhteiset toimintamallit

Palvelutuotannon taso,
operatiivinen yhteistyö:
Asiakasohjaajat/palvelutu
ottajat ja asuntojen
hallinnoijan välinen
yhteistyö, usein tarve myös
muun palvelutuotannon
osalta

Järjestöt palveluiden kehittämisessä

- Järjestöillä on keskeinen rooli palveluiden kehittämisessä
- Järjestöjen kanssa tehdään yhteistyötä ja käydään vuoropuhelua muun muassa hyvinvointialueen järjestö- ja osallisuusfoorumeissa sekä järjestöjen ja Keski-Suomen maakunnan kumppanuuspöydässä
- Järjestöt tuovat oman asiantuntemuksensa ja jäsenistönsä asiakaskokemustiedon palveluiden kehittämiseen
- Järjestöjen tarjoama tieto- ja neuvontatuki sekä muut palvelut kuten ryhmä- ja vertaistoiminta huomioidaan osana palvelukokonaisuutta

Yhteistyötä useissa verkostoissa

Osallisuus ja
järjestö-
yhteistyöryhmä

Palliativisen
hoidon ja
saattohoidon
kehittäjä-
verkosto

Hyvinvointi-
alueen
valmistelun
työryhmät

Keski-Suomen
perhekeskus-
yhdyshenkilö-
verkosto

Lapset, nuoret
ja perheet –
yhteistyö-
työryhmä

Diabetes-
osaajien
verkosto

OmaKS.fi
sisältö-
työryhmät

Maakunnallinen
mielenterveys-
ja päihdetyön
kehittäjä-
verkosto

Elämäntapa-
ohjauksen
kehittäjäryhmä

Keski-Suomen
hyvinvointi-
ryhmä

Tulevaisuuden
sosiaali- ja
terveyskeskus -
ohjelman
ohjausryhmä

Lapset puheeksi
-ohjausryhmä

Henkilöstö-
järjestöjen
edustajat
jaostoissa

Vuoropuhelu

Vuoropuhelu muiden organisoimissa verkostoissa

Mm.
Kumppanuus-
pöytä

Järjestöfoorumit

Avoin
tapahtuma,

keskustelu ja
vuorovaikutus

Asiantuntijaryhmä

Sote- ja pela- järjestöjen
edustuksellinen toimielin,

Tiiviimpi, pitkäkestoisempi
dialogi

Lakisääteiset vaikuttamistoimielimet:

Vanhusneuvosto
Vammaisneuvosto
Nuorisovaltuusto

Hyvinvointialueen toiminnan kehittäminen

Järjestöedustus erilaisissa palvelupolkujen ja toimintamallien kehittämiseen liittyvissä ryhmissä, mm. Tulsote -ohjelmassa

OmaKS -sisältöryhmät
Hyvinvointiryhmä
Palvelupolkujen kehittäminen
Palveluiden ja toimintamallien kehittäminen

Siirtymävaiheessa tapahtuva valmistelu

Järjestöedustus yhdenmukaisia toimintatapoja valmistelevissa sisältöryhmissä

mm.
Kuntoutus
Vammaispalvelut
MTP
Ohjaus- ja neuvonta

Keskeiset asiakirjat:

Strategia
Hyvinvointisuunnitelma ja –kertomus
Osallisuusohjelma
Avustusten periaatteet

SUMMA SUMMARUM

- onnistumisen edellytyksenä alueellinen **luottamus, yhtenäisyys ja vahva verkosto**
- yhteinen **asukas ja asiakas keskiöön** – asiakasymmärrys ja palvelupolut
- kipupisteitä tunnistettaessa **vältettävä osa-optimointia** – ennakoitavuutta vaikutuksiin
- **kokonaisvaikutusten tunnistaminen**
  - tutkimus, koulutus, kehitys
  - yritysten toimintaedellytykset, hankinnat, investoinnit
  - kansalaisyhteiskunta
  - turvallisuus
  - osaaminen, johtaminen, hyvinvointi
- alueellinen edunvalvonta – **kokonaisvastuu** – koko alueen elinvoimavaikutus

Kiitos!

Hanna Helaste
Jämsän kaupunginjohtaja
hanna.helaste@jamsa.fi